

Prometheus

Et månedligt nyhedsbrev fra Schiller Institutet

årgang 20 nr. 8

august 2008

FINANSIEL ROSKILDESYGGE

Den ældre generation af danskere har moret sig over filmen med Oswald Helmut i rollen som skrædderen Peter Vipperup, der bliver direktør for den lille Ebberød Bank. Med en udlånsrente på fire procent og en indlånsrente på otte bliver landsbybanken en gigantisk succes. Den vokser med svimlende hast og ender med at blive købt op af de nærmeste konkurrenter, lige før ballonen revner. Siden er Ebberød Bank gået over i sproget som synonym for hovedløs omgang med penge. Aktionærerne og kunderne i Roskilde Bank kan nok se parallellen, men næppe komikken.

Og der er faktisk heller ikke så meget at grine af. Fra Roskilde over København og Frankfurt til London og New York har de ulykkelige ejere af bankaktier set deres opsparinger blive både halveret og skåret ned til det rene ingenting. Samtidig vokser de røde tal på bankernes bundlinjer med svimlende hast. I Danmark holder Finanstilsynet skarpt øje med 30 banker, der balancerer lige på grænsen af solvenskravene. I USA sidder føderalbanken med en hemmelig liste over syvhundrede banker, der teknisk set er gået konkurs, og syvhundrede andre, som går samme vej de kommende uger og måneder. Hele det internationale banksystem er ramt af en ondartet form for »Roskildesyge«.

Men diagnosen er ikke svær at stille, og årsagen let at finde. »Uhæmmet grådighed« er nok det udtryk, der dækker mest præcist. Over de seneste to årtier har den samlede finansverden haft held til at bekræfte sig selv og hinanden i, at der i jagten på profit hverken findes regler eller begrænsninger. Kreative »investeringsinstrumenter« er skudt op som paddehatte, og en stor del af dem har aldrig figureret på bankernes officielle regnskaber. Andre »finansielle produkter« har fået den fineste kreditvurdering »AAA«, selv om ingen kunne gennemskue deres reelle indhold. Alt var tilladt, så længe det gav penge i kassen.

Nu er vi nået til vejs ende. Den samlede mængde af gældsbeviser og finansielle fordringer har nået et omfang og en størrelse, der ikke kan indfries i den fysiske verden, vi andre lever i. Forsøger man alligevel, vil man tage livet af verdensøkonomien. Desværre er det netop, hvad Nationalbanken og Den amerikanske Føderalbank har lagt op til. Med »redningen« af Roskilde Bank og de to amerikanske realkreditgiganter, Fannie Mae og Freddie Mac, er der åbnet for et skatteyderfinansieret kontanttilskud til bankernes nødlidende globale spekulationscirkus. Det må stoppes hurtigst muligt. Man er nødt til at adskille skidt og kanel. Ordinær bankvirksomhed skal reddes og bevares. Men det skal hovedløse spekulative investeringer ikke! Derfor må bankerne og hele finanssystemet undergå en regelret konkursbehandling. Det har den amerikanske økonom og fhv. demokratiske præsidentkandidat Lyndon LaRouche insisteret på i årevis. Tiden er inde til at lytte og handle.

FINANSKRISEN – ET ÅR SENERE

I en webcast, der blev transmitteret »live« over internettet fra en konference i **Washington** den **22. juli**, fremlagde den amerikanske økonom og fhv. demokratiske præsidentkandidat **Lyndon LaRouche** endnu en gang sine meget konkrete forslag til en løsning på den dybe krise, der ruller gennem hele det internationale bank- og finanssystem. Talen faldt næsten på årsdagen for en tilsvarende webcast, hvor LaRouche den **25. juli 2007** advarede om, at den gryende kreditkrise, der i **sommeren 2007** sendte de første europæiske og amerikanske storbanker i knæ, i virkeligheden var første fase af en sammenbrudskrise, som i sidste ende vil trække hele finanssystemet og hele den globale økonomi med sig i faldet (se LaRouche's to webcast på www.larouchepac.com, eller læs *Prometheus*, aug. '07). LaRouche advarede dengang om, at krisen ikke ville »klinge af« i løbet af nogle måneder, som mange eksperter ellers havde spået, men at den tværtimod ville accelerere som en snebold og drage stadig større dele af **USA's** og den øvrige verdens økonomi med sig på sin vej mod afgrunden. I dag, ét år senere, kan alle ved selvsyn konstatere, at LaRouche fik ret.

Den helt afgørende forudsætning for implementeringen af LaRouche's redningsplan er en politisk erkendelse af, at det globale finanssystem ikke kan reddes i sin nuværende form. De værdipapirer og såkaldte investeringsinstrumenter m.v., som hele det internationale bank- og kreditsystem har opbygget sin eksistens omkring, har ganske enkelt mistet deres indhold og værdi. »Det, vi står med, er en altomfattende sammenbrudskrise, hvor penge simpelthen ophører med at eksistere og ikke længere kan anvendes som betalingsmiddel. Alt forsvinder op i den blå luft i en krise, der er værre end den som ramte **Europa** i midten af det **14. Århundrede**«, sagde LaRouche, og han påpegede, at der dengang gik over et halvt århundrede, før civilisationen – nærmest mirakuløst – genrejste sig under renæssancen. Der er ingen garanti for, at det vil ske denne gang.

Derfor skitserede LaRouche atter en gang indholdet af de tre punkter, der indgår i de umiddelbare hastende indgreb og efterfølgende genopbygningsplaner, der skal forhindre, at finanskrisen bringer hele den globale civilisation til fald:

1) »Lovforslag til beskyttelse af boligejere og banker af 2007« (»*Homeowners and Bank Protection Act of 2007*«, **HBPA**). Allerede i august sidste år fremlagde LaRouche et lovforslag for medlemmerne af **Den amerikanske Kongres**, der både kan forhindre, at millioner af amerikanere bliver sendt fra hus og hjem, og samtidig sikre, at der ikke opstår en lavine af bankkrak blandt de hundreder af lokalbanker, som er kommet i klemme under sammenbruddet af boligboblen. Modellen er hentet fra **Franklin D. Roosevelts** politiske indgreb i **1930'erne**, og hovedelementerne er en fastfrysning af alle tvangsauktioner, samtidig med at banker reorganiseres under beskyttelse af konkurslovingen. Terminerne på alle spekulative og vanvittige huslån erstattes af månedlige indbetalinger til banker, som fastsættes af lokale huslejenævn. På baggrund af disse indbetalinger kan banker genoptage deres normale udlånsvirksomhed, samtidig med at alle de gamle spekulative forretninger i kreative kreditpapirer afvikles og totalt afskrives under beskyttelse af konkurslovingen. Lignende indgreb kan foretages i de fleste lande rundt om i verden, der er ramt af den globale bolig- og kreditboble, med grundlag i allerede eksisterende

konkursloving (det gælder også **Danmark**, hvor første sag burde have været **Roskilde Bank**, mere om det senere).

2) Etablering af et 2-lags-rentesystem i USA. **Den amerikanske dollar** er ikke bare betalingsmiddel indenfor USA's egne grænser. Den har også rollen som reservevaluta for det internationale finanssystem. Derfor er man nødt til at beskytte dollaren, ellers vil hele verden blive kastet ud i et ukontrollabelt økonomisk sammenbrud. Kreditkrisen og den hovedløse gældssætning, som **George W. Bush** og hans regering har påført den kriseramte amerikanske økonomi, har gjort den amerikanske dollar til et yndet mål for alverdens grådige valutaspekulanter. Det må og skal stoppes. Derfor skal USA indføre et 2-lags-rentesystem, hvor man etablerer en fast rente på lån indenfor landets grænser på **1-2 procent**, samtidig med at renter på udenlandske lån får lov at følge den internationale markedsrente. Derved kan man ved hjælp af en fast lav rente derhjemme stabilisere boligmarkedet og sætte gang i store offentlige infrastrukturinvesteringer til genopbygning af økonomien, samtidig med at dollaren beskyttes af det høje renteniveau, der måtte være nødvendigt i en periode for at kvæle valutaspekulationen. LaRouche forventer, at den amerikanske dollar med en sådan politik kan stige med op til **20 procent**.

3) Et Nyt Bretton Woods-finanssystem. De fire største lande i verden, **USA, Kina, Rusland** og **Indien**, bør samles om et fælles initiativ til genetableringen af et internationalt fast-kurs-valutasystem, i lighed med det der blev skabt på den internationale regeringskonference i **Bretton Woods, New Hampshire**, i **1944**. Med det som udgangspunkt bør der iværksættes et internationalt samarbejde omkring en række storstilede infrastrukturprojekter, der kan stimulere verdensøkonomien og sætte gang i en global udvikling i en helt anden retning end de seneste to årtiers spekulationsorienterede »globalisering«. Et af de projekter, der bør iværksættes først, er bygningen af en tunnel under **BeringStrædet**, så **Eurasien** forbindes med de to amerikanske kontinenter.

Overskriften på LaRouche's tale hed: »*Det er endnu ikke for sent for jer*«, og var i særdeleshed rettet mod politikerne i Den amerikanske Kongres. Iværksættes de ovennævnte tiltag indenfor de kommende dage og uger, vil verdensøkonomien hurtigt frigøres fra den nuværende finanskrisens kvælertag, og en langvarig periode med reel økonomisk vækst kan indledes. Men LaRouche måtte inkludere nogle beske ironiske kommentarer til det politiske etablissemments gentagne reaktioner på hans forslag, der ofte lyder: »Åh, de er så risikable. Åh, de er så overvældende«. Men skibet er ganske enkelt ved at synke, og så begynder man altså ikke at forhandle om, hvilke kahytter man skal have på **Titanic**, sagde LaRouche.

At situationens alvor endnu ikke er gået op for politikerne i Washington og de øvrige af verdens hovedstæder, kan virkelig undre. I løbet af det seneste års tid har den vestlige verdens banker sat milliarder over styr. Bare for at overleve har banker hentet over **300 mia. dollars** i ny kapital, men i samme periode er de selv samme bankers aktiekurser styrtdykket, så det har været penge ud af vinduet for de godtroende investorer. Værst er det gået ud over den amerikanske storbank **Washington Mutual**, som har mistet **91 procent** af sin aktieværdi. Men også verdens største bank, **Citygroup**, har modtaget en åreladning, der kan mærkes. Hele **60 procent** er bankens aktier faldet på et år. Sådan har

det været overalt i Europa og USA, også i Danmark. Aktionærerne i landets største bank, **Danske Bank**, har måttet vinke farvel til **40 procent** af deres opsparing over de seneste **52 uger**. Men værst er det gået ud over aktionærerne i **Trelleborg Bank**, der måtte dreje nøglen om i **januar**, og i Roskilde Bank, hvor aktionærerne indtil videre har sagt farvel til godt **86 procent** af deres investeringer.

Mens det danske finanstilsyn efter sigende holder et særligt godt øje med ca. **30** danske banker, der befinder sig betænkeligt nær solvensgrænsen, så har **Den amerikanske Føderalbank** ifølge velinformerede finansskilder, som *Prometheus'* samarbejdspartner *Executive Intelligence Review* har talt med, en hemmelig liste med **700** amerikanske banker, som allerede nu er insolvente, og yderligere **700**, der er tæt på at være det.

Hvis nogen virkelig tvivlede på, at der var tale om en systemkrise, og ikke en forbigående lavkonjunktur, så burde denne tvivl være forduftet som dug for solen søndag den **13. juli**, da USA's finansminister **Henry Paulson** stillede sig op på den store trappe foran den imponerende ministeriebygning for at meddele det forsamlede pressekorps, at Den amerikanske Føderalbank ville stille alle nødvendige midler til rådighed for at sikre den fortsatte overlevelse af USA's store halvoffentlige realkreditinstitutter, **Federal National Mortgage Association**, kaldet **Fannie Mae**, og **Federal Home Loan Mortgage Corporation**, kaldet **Freddie Mac**. Med et samlet udlån på **5.200 mia. dollars**, står Fannie Mae og Freddie Mac for lidt over halvdelen af USA' boligkreditter. Og ved midten af **juli måned 2008**, var disse to giganter ikke længere solvente.

Fannie Maes og Freddie Macs tekniske konkurs er uden sammenligning det største finanssammenbrud i historien. Ikke en gang sammenbruddet af de to store florentinske købmandsbanker **Bardi** og **Peruzzi** i **1343**, der udløste et hidtil udset tilbageslag for hele den europæiske civilisation, kan i omfang måle sig med krisen i Fannie Mae og Freddie Mac.

Derfor var den amerikanske regering tvunget til at gribe ind. Men desværre valgte man en helt forkert løsning, der med garanti vil gøre krisen endnu værre. Efter en superhurtig ekspresbehandling vedtog Den amerikanske Kongres den **24. juli** en lov, der gav føderalbanken tilladelse til at stille ubegrænsede kreditlinjer til rådighed for Fannie og Freddie. Samtidig blev det amerikanske boligministerium udstyret med **300 mia. dollars** til omlægning af de mest nødlidende boliglån. For at kunne gøre alt dette, måtte Kongressen til gengæld hæve den amerikanske regerings låneloft fra **9.800 mia. dollars** til **10.600 mia. dollars**.

Selv om man overfor offentligheden har bedyret, at redningsplanen for Fannie og Freddie »i værste fald« vil komme til at koste de amerikanske skatteydere omkring **25 mia. dollars**, så er virkeligheden en helt anden, og det ved man godt i både finansministeriet og føderalbanken. Ifølge velinformerede kilder i Washington var der i finansminister Paulsons oprindelige anmodning til Kongressen ikke tale om at hæve det offentlige låneloft, men derimod om helt at fritstille føderalbanken i optagelsen af eksterne lån. Der var bare lige det problem, at det ville have været i direkte modstrid med **Den amerikanske Forfatning**. Derfor blev det til en hævning af låneloftet på **800 mia. dollars**.

Men det rækker som en skrædder i helvedet. Strækkes sikkerhedsnettet ud til at dække de banker og investerings-

fonde, der med stor sandsynlighed kommer i alvorlig knibe som direkte resultat af Fannies og Freddies likviditetskrise, kan regningen hurtigt komme op på det tidobbelte, altså **8.000 mia. dollars**.

Og her ligger hovedfejlen i finansminister Paulson redningsplan. Ved at udstede blancogantier til samtlige af Fannies og Freddies kreditorer, er det i virkeligheden et omfattende net af banker og hedgefonde, der alle har spekuleret vildt og grådigt i den amerikanske boligboble og i det pantebrevscirkus, der gik under navnet det internationale kreditmarked, som pludselig står med snabelen nede i den amerikanske statskasse. Og der er tale om gigantiske summer i tomme og fiktive papirværdier, som de amerikanske skatteydere nu skal til at stå inde for. Det kan ikke engang den amerikanske økonomi klare, og hvis ikke finansminister Paulsons »redningsplan« meget hurtigt erstattes med noget, der minder om det LaRouche har foreslået, vil USA og den øvrige verden blive fanget i en hyperinflatork spiral uden sidestykke i historien.

Desværre kom **Den danske Nationalbank** faktisk først med en miniudgave af Henry Paulsons redningsplan. Den **10. juli** meddelte man, at der på vegne af branchen var stillet en likviditetsgaranti til rådighed for den konkurstruede Roskilde Bank på **750 mio. kr.** og at staten havde påtaget sig alle yderligere tab, der måtte vise sig. Denne blancogaranti blev bekræftet af erhvervs- og økonomiminister **Bendt Bendtsen** dagen efter. Og det var helt forkert, mente lektor i finansiering på **Handelshøjskolen i København, Finn Østrup**. Den **21. juli** forklarede han til dagbladet *Børsen*, at det faktisk var Roskilde Banks udenlandske kreditorer og andre pengeinstitutter, der nød godt af Nationalbankens kreditlinjer. Det er ikke en rimelig løsning, mente han, for disse investorer burde have vidst bedre, og de fortjente at miste deres penge. I stedet for at gå til Nationalbanken skulle Roskilde Bank have udskilt alle indskyderne og en stor mængde af bankens solide aktiver og placeret dem i en nyoprettet bank, man kunne have kaldt **Den Nye Roskilde Bank**. Tilbage i den gamle bank ville der kun ligge alle de tvivlsomme udlån og dårlige aktiver, som de udenlandske kreditorer og hjemlige pengeinstitutter, så kunne få lov at slås om.

Lektor Finn Østrups forslag svarer i høj grad til grundtanken i Lyndon LaRouche's forslag til redning af de amerikanske boligejere og banker gennem regulær konkursbehandling. Man må og skal adskille sunde bankforretninger fra det vilde spekulationscirkus, der har plaget den globale bankverden de sidste to årtier. De reelle nationaløkonomier kan simpelt hen ikke bære at skulle dække de milliarder i tomme papirværdier, som finansverdenen har skabt ud af den blå luft. Forsøger man alligevel, sådan som Nationalbanken og Den amerikanske Føderalbank allerede er i gang med, vil man dræne hele den globale realøkonomi for al livskraft.

Den **17. juli** genudsendte **Schiller Instituttets** stifter og internationale præsident, **Helga Zepp-LaRouche**, sin opfordring til alverdens politiske ledere og parlamentarikere om at indkalde til en international konference med henblik på at etablere et nyt Bretton Woods-finanssystem. Opfordringen blev udsendt første gang i **februar 1997**, få måneder før finanskrisen i **Asien** brød ud i lys lue. Dengang blev opfordringen støttet af flere hundrede politiske repræsentanter verden over. Og opfordringen blev gentaget i **juli 1998**, da det stod klart, at LaRouche havde haft ret i sin advarsel

om, at krisen i Asien ikke var et isoleret problem. En måned senere gik Rusland statsbankerot, og i september brød spekulationsfonden **LTCM** sammen og rystede hele det globale finanssystem.

Nu har kreditkrisen og sammenbruddet af Fannie Mae og Freddie Mac skabt en langt, langt større trussel imod den globale økonomi, og derfor har Helga Zepp-LaRouche gend sendt opfordringen til alverdens politikere om hurtigt politisk indgreb.

Og det haster gevaldigt med nye politiske initiativer på globalt plan. Den **30. juli** brød forhandlingerne i **Verdenshandelsorganisationen, WTO**, totalt sammen. Ifølge finansavisen *The Wall Street Journal* betyder det et endegyldigt farvel til **60 års** uafbrudt »globalisering«. Den italienske avis *Corriere della Sera* kaldte forhandlingssammenbruddet for »Tremontis hævn«. **Italiens** finansminister **Giulio Tremonti** har længe været en åben fortaler for etableringen af et nyt Bretton Woods-finanssystem. I begyndelsen af juli fremsatte han forslag til international beskatning af spekulationsgevinster, og genindførelse af protektionistiske tiltag til beskyttelse af de svage landes landbrugsproduktion. Forslagene blev præsenteret på **EU**-finansministrenes møde i **Bruxelles** den **8. juli**, og samme dag blev de lagt på bordet under **G-8** topmødet i **Japan** af premierminister **Silvio Berlusconi**.

OBAMA SOUFFLÉ

Den **24. juli** samlede over **200.000** mennesker foran sejrsmonumentet i **Berlin** for at hylde **USA's** nye politiske fænomen, den demokratiske primærvalgskandidat **Barack Obama**. Efter næsten **8 år** med **George W. Bush** i **Dethvide Hus** er længslen efter en anden amerikansk udenrigspolitik så stærk, at et kæmpe flertal blandt befolkningerne i **Europa** er villige til at lægge deres håb i stort set hvem som helst, der viser sig på den politiske scene. Og når så **Det demokratiske Parti** i **USA** er på vej til at opstille den første afroamerikanske kandidat nogensinde, så kan det ikke blive mere anti-Bush, og så kan det ikke gå galt. Eller kan det?

Som en af de få danske kommentatorer lod *Kristeligt Dagblads* medredaktør **Michael Ehrenreich** sig ikke overvælde af de mange menneskers tydelige begejstring eller af den velsmurte politiske retorik, som senator Obamas tale-skriverer lagde for dagen. Han konstaterede tørt, at hvis man lige ser bort fra et par afsnit om at afslutte krigen i **Irak**, så kunne talen lige så godt være holdt af den republikanske modkandidat, **John McCain**. På alle væsentlige punkter, krigen i **Afghanistan**, kampen imod terror, konflikterne i **Mellemøsten** m.v. lagde senator Barack Obama op til en fortsættelse af **Bush-regeringens** udenrigspolitiske linje. Og det må Europa så forholde sig til, mente redaktør Ehrenreich.

Det gjorde de mange tusinde mennesker i Berlin ikke. De jublede bare. Og denne let antændelige begejstring for karismatiske politiske talere, bekymrede i høj grad Schiller Institutets stifter og internationale præsident **Helga Zepp-LaRouche**. I en artikel i *Executive Intelligence Review* den **1. august** kunne hun også konstatere, at det kneb gevaldigt

med substansen bag de smukke ord om luftbroen til Berlin i **1948-52**. Og efter hendes mening falder senator Obamas image som den store politiske frelser sammen som en soufflé, når man giver hans politiske indhold et nærmere eftersyn.

Det blev også et diskussionsemne under **Lyndon LaRouches** webcast den **22. juli**. Flere demokratiske politiske repræsentanter bad LaRouche om råd angående senator Obama og hans politiske kampagnestab. En tidligere rådgiver til Clinton-regeringen fortalte, at han og flere andre højtstående demokratiske embedsmænd har fået den kolde skulder, når de har henvendt sig til Obamas kampagnestab og tilbudt deres assistance, og et demokratisk medlem af **Kongressen**, som hidtil har støttet Obamas præsidentkandidatur, er blevet så skuffet og desillusioneret over Obamas tydelige drift væk fra traditionelle demokratiske standpunkter, at han ikke længere ved, hvad han skal gøre.

I sine svar på pegede LaRouche, at senator Barack Obama er alt for tæt tilknyttet den britisk-amerikanske milliardær **George Soros**, der gennem de seneste fire-fem år har købt sig til en betydelig indflydelse i Det demokratiske Parti. Og forventningen om, at Obama vil være en naturlig forsvarer for de økonomisk dårligst stillede, blot fordi han er sort, er et eklatant udslag af racisme, sagde LaRouche.

Men det allervigtigste punkt, ifølge LaRouche, er at forstå, at hos dem, der har finansieret senator Obama kampagne, har det aldrig været meningen, at han skal være **USA's** næste præsident. Hele formålet med hans kandidatur var at stoppe **Hillary Clinton** og forhindre, at Det demokratiske Parti søgte tilbage til traditionen fra præsident **Franklin D. Roosevelt**. Det er lykkedes indtil videre, og nu kan alt ske. Det er ikke givet, at Obama ender med at blive demokraternes præsidentkandidat ved valget i **november**. Men gør han det, kan det blive med en politisk platform, som vil være en slem overraskelse for alle dem, som havde håbet på reelle politiske forandringer (LaRouches politiske ungdomsbevægelse **LYM** har produceret en videofilm med titlen »1932«, der giver en lidt omvendt historisk parallel. Den beskriver, hvorledes Franklin D. Roosevelt kom til partikonventet i **Denver** i **1932** uden det nødvendige flertal blandt de delegerede bag sig, og hvorledes han trods massiv sabotage fra partiledelsen efter fire afstemninger alligevel endte som partiets præsidentkandidat. Den kan ses på www.larouchepac.com).

Netop som **Prometheus** går i trykken har **McCain-kampagnen** iværksat et overraskelsesangreb på Obama. I en valg reklame med titlen »The One« (»Den Udvalgte«) ironiserer de over Obamas fremstilling af sig selv som den udvalgte redningsmand – nærmest en ny **Messias**. LaRouche kaldte videoen en tidlig oktoberoverraskelse, der truer med at fjerne enhver troværdighed ved Obamas kandidatur. Han pointerede samtidigt, at Obama selvfølgelig ikke er en ny **Adolf Hitler**, men at man skal være opmærksom på, at han er blevet trænet og markedsført af sine britiske bagmænd på samme måde, som man skabte fascismens »populære« syntetiske ledere i **1920'erne**.

Prometheus udgives hver måned af **Schiller Institutet**, Sankt Knuds Vej 11 kld., 1903 Frederiksberg, tlf: 35 43 00 33, Konto: 1551-0005648408, Giro: 564-8408, si@schillerinstitut.dk, www.schillerinstitut.dk. *Prometheus* er en videreførelse af **Agro-Nyt** (marts 1989 – oktober 2004). Redaktion: Poul Rasmussen (ansvh.), Tom Gillesberg, Percy Rosell og Executive Intelligence Review. Abonnement: 1 år: 2.000 kr. – 6 mdr.: 1.000 kr. – 3 mdr.: 600 kr. Eftertryk kun tilladt med kildeangivelse.

ISSN: 1604-2840 Egettryk